

JACARDI*

Yhteisvoimin työkykyä sotetyöpaikoille - Koulutusinterventio työntekijöille

Tervetuloa osallistumaan Työterveyslaitoksen osatutkimukseen eurooppalaisessa JACARDI-hankkeessa, joka toteutetaan 21 maassa. Tutkimuksen tavoitteena on edistää sote-työntekijöiden työkykyä ja työstä palautumista. Erityinen tavoite on vähentää vuorotyöhön, työn kuormitukseen ja epäterveellisiin elämäntapoihin liittyvien sairauksien työkykyhaittoja.

*JACARDI Joint Action on CARdiovascular Diseases and Diabetes

Miksi tutkimus tehdään?

Sotealan työntekijöistä kaksi viidestä koki työkykynsä alentuneeksi ja vain reilu kolmasosa palautui työstään hyvin syksyllä 2023. Vuorotyö ja työn kuormitus lisäävät sairauksien, kuten tyypin 2 diabeteksen ja sydän- ja verisuonitautien riskiä. Tarvitaan sekä vahvempaa esihenkilöiden työkyvyn tukemista työntekijöiden työkykyä ja työurien pituutta että yhteisöllisiä toimia työstä palautumisen ja työkyvyn edistämiseksi työyhteisöissä. JACARDI-hankkeessa kehitetään ja tutkitaan sote-työpaikoilla parhaita keinoja näiden edistämiseen.

Työkyvyn edistämiseksi on tärkeää, että esihenkilöllä ja työntekijällä on työkyvyn tukemista eli hän tunnistaa oman työnsä vaatimukset, kuormitus- ja riskitekijät, osaa ottaa ne huomioon, voimaantuu ja toimii työkykyä vahvistavalla tavalla työssään ja vapaa-aikanaan. Työkyvyn ylläpitäminen omassa ammatissa ja työssä vaatii työntekijältä omia valintoja, asennetta ja omakohtaista suhdetta työkykyyn. Myös työpaikan kulttuurin, työn, työyhteisön ja -ympäristön sekä hyvien käytäntöjen tulee mahdollistaa ja tukea näitä pyrkimyksiä.

Työterveyslaitos toteuttaa koulutusintervention eri sote-työpaikkojen työyhteisöille. Kaikkiaan mukaan kutsutaan 1500 sotetyöntekijää.

Miten tutkimus tehdään?

Sote-alan työntekijät osallistuvat hankkeessa interventioon, joka toteutetaan työpaikalla työaikana. Intervention tavoitteena on kehittää työyksikössä mahdollisuuksia valita ja toimia terveyttä ja työkykyä edistävällä tavalla työssä, työyhteisössä ja työympäristössä. Yksilöihin kohdistuvien interventiotoimien tavoitteena on lisätä tietoja, taitoja ja valmiuksia tehdä terveyttä ja työkykyä tukevia valintoja työssä ja vapaalla. Osuus sisältää osallistujille lähetettävät kyselyt, joilla arvioidaan intervention vaikuttavuutta. Kyselyt toteutetaan intervention alussa, sen aikana ja intervention päätyttyä.

Interventiossa

- 1) Koulutetaan työntekijöitä, jotka voivat viedä työkyvyn, työstä palautumisen ja terveellisten elintapojen edistämisen toimia eteenpäin työpaikalla. Tuetaan koulutettuja työntekijöitä työyhteisössä toteutettavien toimien aikana.
- 2) Työyhteisössä toteutetaan mahdollinen työpaja ja toimia esihenkilön ja koulutettujen työntekijöiden vetämänä, joissa valitaan työyhteisön tärkeimmät kehittämistoimet työkyvyn, työstä palautumisen ja terveellisten elintapojen edistämiseksi, ja viedään ohjatusti eteenpäin näitä yhdessä sovittuja toimia. Työpaja toteutetaan esimerkiksi tyhy-päivässä.
- 3) Työyhteisölle tarjotaan valmiina ja helposti hyödynnettävänä tietoa, vinkkejä ja tehtäviä omasta ja työyhteisön työkyvystä, työstä palautumisesta ja elintavoista huolehtimiseen sekä elintapamuutoksen tukemiseen. Helpot ja käytännölliset keinot sisällytetään organisaation rakenteisiin, kuten palaverikäytäntöihin. Koulutetut työntekijät välittävät toimet työpaikalle.

Tutkimuksen tiedonkeruu ja toimintoihin osallistuminen tapahtuu työajalla. Toimenpiteet toteutetaan osana jo olemassa olevia käytäntöjä.

Ennen työntekijöiden intervention alkua ja sen aikana Työterveyslaitos järjestää toimia myös sote-esihenkilöille. Työterveyslaitos haastattelee eri sote-työyksiköiden esihenkilöitä selvittääkseen esihenkilöiden näkemyksiä työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistämisestä työpaikalla. Esihenkilöille toteutetaan myös oma koulutusinterventio ennen työntekijöiden intervention alkua. Koulutus vahvistaa esihenkilön taitoja tukea sekä yksilöiden että työyhteisön muutoksen tekemistä ja työhyvinvoinnin kehittämistä.

Mitä tietoja kerätään?

Työnantajalta saadaan sähköpostiosoitteet, nimi ja työyksikkö. Tutkimuksessa toteutetaan alku-, väli- ja loppukyselyt osallistuvien yksiköiden työntekijöille. Kyselyssä selvitetään tutkittavien työkykyä, työstä palautumista, työkyvyn lukutaitoa, elintapoja, työtä ja työn kuormitusta. Lisäksi tutkimuksessa tehdään prosessinarviointia, jossa hyödynnetään palautekyselyitä.

Kuka tekee tutkimuksen?

Tutkimuksen toteuttaa Työterveyslaitos, joka myös omistaa aineiston. Tutkimusta rahoittaa Euroopan komissio (GA 101126953) ja Työterveyslaitos.

Milloin tutkimus tehdään?

JACARDI-hanke toteutetaan 1.11.2023-31.10.2027 välillä.

Työntekijöiden koulutukset ja interventio toteutetaan aikavälillä 11/2024–10/2026. Tarkempi aikataulu sovitaan yhdessä osallistuvien yksiköiden kanssa.

Kysyttävää? Ota
yhteyttä meihin!

Jaana Laitinen,
tutkimusprofessori
tutkimuksen vastuullinen johtaja
Työterveyslaitos
+358 30 474 6006
jaana.laitinen@ttl.fi

Nina Nevanperä
tutkija, projektipäällikkö
Työterveyslaitos
+358 50 596 8727
nina.nevanpera@ttl.fi

Tutustu hankkeeseen osoitteessa: ttl.fi/jacardi

TUTKIMUSHANKETTA RAHOITTAVAT:

Euroopan unionin
osarahoittama

JACARDI

Työterveyslaitos

“Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.”

Lisätietoa tutkimukseen osallistumisesta ja tietosuojasta

Haluatko osallistua vapaaehtoiseen tutkimukseen

Työterveyslaitos on suomalainen työhyvinvoinnin asiantuntija. Teemme paljon tieteellistä tutkimusta. Sinua on pyydetty osallistumaan tieteelliseen tutkimukseen nimeltä “JACARDI”.

Tutkimukseen osallistuminen on sinulle täysin vapaaehtoista ja voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen. Voit myös tutkimuksen aikana milloin tahansa keskeyttää osallistumisen, esimerkiksi jättää kyselyyn vastaamisen kesken. Jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen, käytämme siihen asti kerättyä tietoa tutkimuksessa, ellei peru suostumustasi henkilötietojen käsittelyyn.

Voit myös perua osallistumisesi tutkimukseen, jolloin sinuun ei olla enää yhteydessä. Tämä myös tarkoittaa, että tietojasi ei enää käytetä tutkimuksessa, vaan ne siirretään pysyvästi säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon. Jo tehtyjä analyyseja ei kuitenkaan pystytä peruuttamaan.

Keskeyttäminen tai osallistumisen peruminen missä tahansa tutkimuksen vaiheessa ennen sen päättymistä ei vaikuta interventiokoulutuksen saamiseen tai hankkeeseen liittyvään muuhun mahdolliseen kehittämistoimintaan osallistumiseen.

Henkilötietojen käsittelyperuste ja siihen liittyvät oikeudet

Tässä tutkimuksessa käsitellään henkilötietoja. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus. Työnantajalta saatujen henkilötietojen käsittelyperuste on yleinen etu. Sinulla on oikeus vastustaa työnantajalta saatujen tietojen käsittelyä.

Kyselyvastausten osalta käsittelyperuste on suostumus. Sinulla on oikeus peruuttaa suostumuksesi henkilötietojen käsittelyyn. Tällöin henkilötietojasi ei enää käytetä tutkimuksessa, vaan ne siirretään pysyvään säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon.

Sinulla on oikeus saada pääsy tietoihin ja tarkastaa itseäsi koskevat henkilötiedot sekä saada tietoista jäljennös. Sinulla on oikeus pyytää tietojen oikaisemista. Sinulla on myös oikeus pyytää tietojen siirtoa toiselle rekisterinpitäjälle ja käsittelyn rajoittamista. Lisäksi sinulla on oikeus tehdä valitus henkilötietojen käsittelystä tietosuojan valvontaviranomaiselle.

Voimme toteuttaa oikeudet, jos meillä on tarpeeksi sellaista henkilötietoa, josta voimme tunnistaa sinut. Ota yhteyttä tietosuojavastaavaan, jos haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi.

Lisätietoa tietosuojasta:

<https://www.ttl.fi/tietosuojailmoitus-jacardi-hanke>

<https://www.ttl.fi/tietosuoja/tieteellisten-tutkimusten-ja-kehittamishankkeiden-rekisterien-tietosuoja>

Tietoja käsitellään turvallisesti

Käsittelemme tietojasi lainmukaisesti, turvallisesti ja luottamuksellisesti. Käytämme aineistoja vain tieteelliseen tutkimukseen.

Käytämme IT-palveluntarjoajia, jotka tarjoavat meille tekniset ratkaisut tietojen käsittelyä varten. Henkilötietoja käsitellään kullekin tiedolle soveltuvassa ja tietoturvalisessä IT-palvelussa. Työterveyslaitoksella on sopimus kunkin IT-palveluntarjoajan kanssa ja henkilötietojen käsittelyn ehdoista ja vaatimuksista on sovittu. Käytämme myös palveluntarjoajia, jotka muuttavat äänitallenteet tekstiksi. Saat halutessasi lisätietoa palveluntarjoajista tutkimuksen vastuuhenkilöltä tai tietosuojavastaavalta.

Tutkimustulosten raportointi

Teemme aineistosta tieteellisiä julkaisuja ja muita tutkimukseen liittyviä julkaisuja kuten tiedotteita. Voimme antaa raportin työstä tutkimuksen rahoittajalle ja työpaikalle.

Raportoimme tulokset siten, että yksittäisiä osallistujia ei ole mahdollista tunnistaa. Emme anna yksittäistä työntekijää koskevia tietoja työnantajalle.

Aineiston säilytys, luovutukset ja jatkokäyttö

Kansallisarkisto on määrännyt Työterveyslaitoksen tutkimusaineistot henkilötietoineen pysyvästi säilytettäväksi. Tämän vuoksi tutkimuksen päätyttyä säilytämme aineiston ja henkilötiedot pysyvästi Työterveyslaitoksen arkistossa.

On mahdollista, että aineistoa käytetään myöhemminkin tutkimukseen. Aineistoa voidaan luovuttaa myös muille tutkimusta tekeville tahoille lain sallimilla tavoilla. Jatkokäytöstä ja mahdollisesta uudesta

suostumuksesta informoidaan tarvittaessa henkilökohtaisesti, Työterveyslaitoksen verkkosivuilla tai muiden tutkimusta tekevien tahojen kautta.

Ota yhteyttä tarvittaessa

Jos sinulla on kysymyksiä tai haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi, ota yhteyttä tutkimuksen vastuuhenkilöön tai tietosuojavastaavaan. Annamme mielellämme lisätietoja:

Rekisterinpitäjä

Työterveyslaitos
PL 40
00032 Työterveyslaitos
p. 030 4741 (vaihde)

Tutkimuksen vastuhenkilö

Jaana Laitinen
tutkimusprofessori
Työterveyslaitos
p. 030 474 6006
jaana.laitinen@ttl.fi

Työterveyslaitoksen tietosuojavastaava

p. 030 474 2429
tsv@ttl.fi
<https://www.ttl.fi/tietosuoja>